

Через Сарни на Берлін

Велика Вітчизняна війна — трагічне минуле України. Спогади про неї бентежать, глибоко ранять серця славних бійців, які в той час, не шкодуючи власного життя, громили ворога, захищаючи Батьківщину. Роки минають, учасників бойових дій стає все менше й менше. Тож їх розповіді — жива та безцінна історія держави, бо побували у вогненному горнілі найбільшої у світі війни. Обороняти Україну від німецько-фашистських загарбників довелося й Панасу Мелешуку з Чудля. Він добре пам'ятає фронтові будні, тяжкі бої, смерть товаришів і радісний День Перемоги.

Вулиця, де мешкає фронтовик, потопас у вишневому цвіту. Майже біля кожної оселі майорять тюльпани, барвінок.

— Це обійстя ветерана, — каже сільський голова Володимир Жук, вказуючи рукою на просторий будинок, біля якого — надвірні будівлі, чимала присадибна ділянка. — А ось і Панас Тимофійович, — продовжив. Сивочолого солдата, який сидів на лавці й споглядав на господарство, знає давно, адже той має неабиякий досвід з будівництва житлових будинків, тож неодноразово звертався до нього за допомогою. Дідусь зустрів нас теплим поглядом і щирою посмішкою. Гостинно запросив до оселі, а коли дізнався, чому завітали, охоче розповів про життя.

Зростав колишній боєць у багатодітній селянській сім'ї. Сім років навчався в польській школі, а коли закінчив, то пас корів. Ще в юності, як і годиться справжньому селянину, навчився косити ниву, орати, тому до війни обробляв землю, займався сільським господарством. Йому ледве виповнилось 20 років, як мобілізували на фронт.

— Нас привезли в обласний центр на збірний пункт, що розміщувався в цент-

ральній лікарні, — розповідає, тривожно стискаючи пальці рук. — Там були декілька днів, бо німці якраз окупували Рівне, а як тільки війська відступили, возили на залізничну станцію засипати ями, що виникли під час бомбардувань. Відтак делегували в місто Смоленськ, де пройшов солдатський вишкіл у запасному полку, отримав зброю. Звідти й направили на фронт, служив в інженерних військах сапером.

Коли Панас Мелешук з побратимами визволили від ворога Білорусію, Литву, Латвію та Естонію, то отримали наказ прямувати на Берлін. З Прибалтики їх везли залізничним ешеленом через Сарни, Ковель — і далі на Польщу. Бійці з боєм форсували річку Віслу, що протікає в цій країні, згодом Одер, що в Німеччині. Потім була історична битва за столицю фашистського рейху. Звідки дивізію, де служив Мелешук, направили на допомогу повсталим у Празі, а після визволення чеської столиці прибув з однопольчанами в Угорщину, куди йшли пішим маршем 21 добу. Там рядові готувались до війни з Японією, але участі в ній так і не взяли.

Демобілізувався парубок у 1947 році й одразу повернувся на Батьківщину. Тривалий час ходив пішки на роботу в Клесів, згодом працював у тешній колгосп. Одружився, виростив і благословив у життя десятох дітей. Нині радіє щebetу онуків, яким у вільний від роботи час розповідає про воєнні

лихоліття, що назавжди закарбувались у пам'яті. Поважають і цінують у Чудлі ветерана, односельці знають його будівельний хист. Ба навіть молоді зумів зацікавити, бо приходять з проханням, щоб навчив, як правильно зводити будинки. Ще декілька років тому запрошували на заробітки, але не погоджувався, бо ж роки вже не ті та й здоров'я підводить.

— Треба дбати про дітей, онуків, вчити любити Батьківщину, — промовив ветеран, проводжаючи нас, і, закривши хвіртку, попрямував до будинку.

Ольга ЛОТОЦЬКА.
Фото автора.